

Marine ingredienser

Smakebiter på aktuelt regelverk

FHF Marint restråstoff
Gardermoen 28. november 2013
Gunn Harriet Knutsen

Smakebiter på aktuelt regelverk

- Ny fiskekvalitetsforskrift
- Ny biproduktforskrift
- Tilsetningsstofforskriften og teknisk hjelpemiddel
- *Ernærings- og helsepåstander*

Ny forskrift om kvalitet på fisk og fiskevarer

Kapittel IV Kvalitetskrav til råstoff

§ 12. *Råstoff til produksjon av fiskemel, fiskeproteinhydrolysat, fiskeolje, tran og andre marine ingredienser til humant konsum*

- Til framstilling kan all fisk og alle fiskevarer som forskriften gjelder for, brukes.
- Dette omfatter også hele fisk og restråstoff som oppstår etter bearbeiding og foredling av fiskevarer, såfremt de fortsatt er egnet til humant konsum.
- Til framstilling av tran kan bare lever av torsk, sei eller hyse, eventuelt i blanding, brukes. Lever som er gått i oppløsning, skal ikke brukes til framstilling av tran.

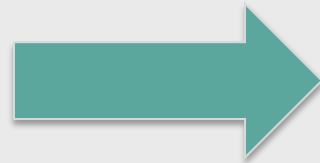
§12 fortsettelse...

- Råstoff som omfattes av § 14 første ledd bokstavene c) til j) kan likevel anvendes som råstoff til produksjon av fiskemel, fiskeproteinhydrolysat, fiskeolje og andre marine ingredienser til humant konsum.
- For råstoff som er forurenset som beskrevet i § 14 første ledd bokstav i), må det dokumenteres at disse stoffene ikke vil være til stede i sluttproduktet.

§ 14. *Fisk og fiskevarer som ikke kan omsettes til humant konsum*

- c) er fryse- eller tørkebrent, dvs. fisk og fiskevarer som har uopprettelige merker etter frysing eller tørking,
- d) er buktært eller har betydelige lever- og/eller galleflekker,
- e) er oppdrettet og hvor feil nevnt i § 17 første ledd ikke kan rettes,
- f) er oppdrettet og har tydelig kjønnsdrakt,
- g) er blodsprenget eller oppløst i fiskekjøttet eller har avvikende lukt,
- h) har påviselig rødmidd, svartmidd eller brunmidd eller er betydelig jordslått,
- i) er forurenset av stoffer i konsentrasjoner som gir fisk og fiskevaren unormale sensoriske egenskaper,
- j) har høyere verdier av trimetylamin-nitrogen enn angitt i § 11 første ledd bokstav f. (~10 mg/ 100g)

- Fra næringsmiddel

- Til biprodukt

Ny biproduktforordning 1069/2009 og 142/2011

- ***I EU: mars 2011***
- I Norge: Sannsynligvis fra midten av ***desember 2013***
- Hovedprinsippene er de samme!
- Sortering av biprodukter på grunn av risiko for folkehelse og dyrehelse
- **Kategori 1 - Forbrenning og høytrykksterilisering**
- **Kategori 2 - Teknisk anvendelse og pelsdyrfôr**
- **Kategori 3 - Fôrmiddel til produksjonsdyr**

Ny biproduktforordning 1069/2009 og 142/2011

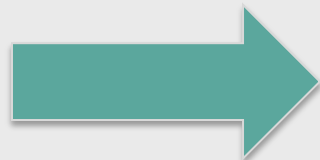
Hva er nytt?

- Mer fleksibilitet
- Lettere å gjøre endringer i tråd med ny kunnskap og utvikling av nye prosesseringsmetoder
- Oppdrettsfisk som dør av andre årsaker enn smittsomme sykdom er kategori 3 materiale og kan derved anvendes til fôr

Norsk metode for prosessering av kategori 2 og 3 fiskebiprodukter

- Biproduktene grovkvernes, tilsettes organisk syre og har en pH $\leq 4,0$ i ≥ 24 timer.
- Massen kvernes eller filtreres til en partikkelstørrelse på ≤ 10 mm.
- Massens pH skal være $\leq 4,0$ før varmebehandling.
- Massen varmebehandles på ≥ 85 °C i ≤ 25 minutter.
- **Status: Bli**r midlertidig nasjonal bestemmelse i Norge inntil metoden endelig er på plass i EU regelverket.

- Fra biprodukt

- Til næringsmiddel

Tilsetningsstoff?

Teknisk hjelpestoff – prosesshjelpemiddel?

Foto: Per Eide/Norges Sjømatråd

Sjømatproduksjon og bruk av teknisk hjelpestoff - prosesshjelpemiddel -1

- Oppsummering fra et møte der hensikten var å avklare Mattilsynets nåværende tolkning av regelverket:
- - **tillatt** å bruke tekniske hjelpestoff i all næringsmiddelproduksjon, herunder i alle prosesstrinn i sjømatproduksjonen
- -**ingen godkjenningsordning** for tekniske hjelpestoffer tilsvarende den godkjenningsprosedyren vi har for tilsetningsstoffer
- -**ikke krav om varsling** til Mattilsynet om at produsenten tar slike hjelpestoff i bruk

Sjømatproduksjon og bruk av teknisk hjelpestoff –prosesshjelpemiddel - 2

- *Bedrifter som ønsker å bruke teknisk hjelpestoff i produksjonen, må legge bruken inn i sin løpende dokumentasjon og rutinebeskrivelser for produksjonsprosessen.*
- *Mattilsynet vil i forbindelse med vanlige tilsynsbesøk vurdere om det og øvrige bruk av teknisk hjelpestoffet er gjort i henhold til regelverket.*

Teknisk hjelpestoff

Definisjon og bruksbetingelser

- b) «**teknisk hjelpestoff**» ethvert stoff som
- i) ikke inntas som et næringsmiddel i seg selv,
 - ii) med hensikt brukes ved bearbeiding av råvarer, næringsmidler eller ingredienser i disse, for å oppfylle et bestemt teknisk formål under behandlingen eller bearbeidingen, og
 - iii) kan resultere i en utilsiktet eller teknisk uunngåelig forekomst av restmengder av stoffet eller dets derivater i sluttproduktet, forutsatt at restmengdene ikke utgjør noen helserisiko eller virker teknisk inn på det ferdige produktet,

Like konkurransevilkår for sjømatbedrifter

- Fra FHL sin side, er vi meget fornøyde med at vi nå har en felles forståelse med Mattilsynet av regelverket på dette punkt. Vi mener virksomhetene i Norge nå har de samme rammene for å bruke tekniske hjelpestoff som aktørene i EØS for øvrig. Det er kanskje særlig viktig for fremtidig prosess- og produktutvikling at prinsippene om like konkurransevilkår nå er sikret på dette punkt.

Helse- og ernæringspåstander

EU register over godkjente og ikke-godkjente påstander

- <http://ec.europa.eu/nuhclaims/>
- Informasjon på Mattilsynets nettsider
- http://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/merking_av_mat/ernarings_og_helsepastander/

Takk for meg!

Gunn Harriet Knutsen
Rådgiver helse og kvalitet

951 47 831